

7.

Iogram se je perkazoval,
Zveličanie oznanoval,
Častitu je u' Nebessa šal,
Svojga Duhá nam je poslal.
O Maria.

8.

Angelci spetjam pridejo,
Tebe Maria spremlajo:
Sveta Troyca krona Te,
Dai nam Nebešku vesselje.
O Maria.

Peissen Marie Divice.

Magnificat.

Maria Dècla žegnana, od Davidove hiše,
Bila možú zaročena, kakòr nam Lukež piše:
Je častila, tar hvalila, milost Božjo veliko:
V svoji peisni, ti hvaležni: pejla z' štimo vissoko.
Dušica moja povišui, Bogá, kir te je stvariu;
Inu ti duh moj poskakui, u' Bugi kir te je reišiu.
Tar dèklin stan, zlú ponižan, je vissoku povišal:
De nio naprej, bo usak uselei, za zveličano dèržal.
Zakai Gospúd kir je mogoč, je silne rečy sturiu;
Nad mano zkazal svojo muč, z' nadluh me uselei reišiu.
Niega milost, tar usmilenost, ta vekoma ostane:
Kar govory, terdnu deržy, usa syla se mu ugane.
Svoje roké, muč zkazuje; Ker offertne poniža:
Od stola yh rezkropluje: Pohleune pak poviša.
Izraelu hlapcu svoimu; Gospúd gori pomaga:
Zakai nega žene h' temu, negova milost draga,
Na katero, čez usó mèro, je on zdai pomisliu:
Kakor je usim starim lubim, očakom bil oblublil.
Čast hvala bodi vissoku, Bogu Očetu u' Nebi:
Inu po sveitu široku, od usakiga posebi.
De je nam dal, za last šenkal, Synú suojga;
Ta nas brani, inu ohrani, skuzi Duha Svetiga. Amen.

Učne slike iz zgodovine.

(Piše **Tone Brezovnik.**)

(Dalje.)

Rimljani.

1. Italija in Rimljani v obče.

Na jugo-zahodni meji naše države se razprostira daleč v sredozemsko morje škornjici podoben poluotok Italijanski, kojega lahko vrt Evrope imenujemo. Najljubeznivejše doline vrstijo se tù z nebstavnimi gorami.

Sredi te lepe dežele prebivali so v starih časih slavni in mogočni Rimljani. Bili so skoro še bojevitejši, nego Špartanci. Imeli so se za sinove in potomce bojnega boga Marta, in takim se pač nihče s srečo zoprstaviti ne more. V trdo sklenjenih vrstah, polni zaupanja v sé in v njih varuvajoče bojne bogove, šli so pogumno sovražniku nasproti ter nijso mirovali, dokler si ga nijso podvrgli.

Najprej so si podvrgli male sosedne národe. Na to silili so na vse strani, tako, da so si okoli Kristovega rojstva priborili skoro ves tedàj znani svet.

Za časa miru so se stari Rimljani najrajše pečali s poljedelstvom. Na polji pa nijso delali le sužnji, kakor je bila navada pri drugih národih, nego najiminitnejši meščani so sami orali. Pri-petilo se je celó, da so kakega meščana od pluga v mesto pozvali, da je prevzel vodstvo armade.*)

*) Ko so prišli poslanci Cincinatu naznanit, da je voljen za diktatorja, bil je ravno na polji, kjer je ves prašen oral.

Živeli so prav priprosto. Niti najbogatejši ljudje niso poznali velikih in dragih pojedin. Trezni in zmerni so bili v jedi, pijači in v vsem svojem življenji. Najiminitnejši meščani pripravljali so si pri ognjišči sami svojo priprosto jed.*) Vino so vsikdar z vodo mešali. Nad vse pa so bili domoljubni. Za blagor domovine tvegali so se z največjim veseljem življenja.***) (Prim. Vejanske brate, Dentat in dr.)

Akoravno pogani, bili so vendar silno pobožni. Vsako delo so začénjali z bogovi. Bogov pa so imeli toliko, da jim noben Rimljan nij vedel niti imen, niti števila. Vsaka najmanjša stvar, vsako dejanje, da celó vsaka misel je imela svojega posebnega boga. Najmogočnejši bog pa je bil Jupiter, gospodar nebes in zemlje, prvi in najboljši váruh Rima. Poleg njega so najbolj častili bojnega boga Marta, izmej boginj pa Vesto. Ona je bila boginja ognja na ognjišči, boginja domačnosti. Imela je v Rimu prekrasen tempelj, v katerem je šest devic skrbelo, da na njenem oltarji ogenj nikdar nij ugasnil.

2. Ustanovljenje Rima.

Iz čisto malih začetkov izišlo je to junaško ljudstvo. V pokrajini Laciji je bilo staro veliko mesto Alba Longa. Tù je nekdanj vladal kralj Proka. Svoje kraljestvo je zapustil svojim sinoma Numitor-ju in Amulij-ju. Ošabni Amulij pa nij hotel prestola z nikomur deliti. Pregnal je torej Numitor-ja, ubil njegovega sina, a hčer Rejo Silvijo je dal v vestalinke, t. j. postati je morala duhovnica boginje Veste. Kot taka se nij smela nikdar omožiti. Tako si je mislil Amulij prestol za vedno zagotoviti.

Toda razjarjeni bogovi so drugače sklenili. Sam bog Mart je prišel z nebes ter se oženil z vestalinko Rejo Silvijo, ki je potem dobila dvojčka Romula in Rema. Tega se Amulij ustraši. Ukaže mater živo pokopati, njena otroka pa v reko Tiberu vreči. K sreči je bila ravno povodenj. Kraljevi sluge niso mogli priti do reke. Položili so jerbašček z dvojčki kar na polje, koder je voda stala.

Ko je jela voda padati, ostal je jerbašček na suhem. Tù pride volkulja, ki ju je dojila, dokler ju najde neki pastir. Ta vzame otroka ter ju nese domov svoji ženi. Na pastirjevem domu odrasla sta najdenčka ter postala krepka mladeniča.

Bojaželjna napadala sta večkrat Numitor-jeve pastirje ter jih pretepla. Razjarjeni vjamejo ti enkrat Rema ter ga peljejo k svojemu gospodarju v Albo Longo. Numitor kmali spozná svojega vnuka ter mu razodene brezsrčno ravnanje Amulij-jevo. Oba brata skleneta se nad hudobnim stricem maščevati. S tropo predrznih tovarišev planila sta v mesto, ubila Amulija in posadila Numitor-ja zopet na prestol. Iz hvaležnosti dovoli jima ta, si na mestu, kjer sta kot pastirja živela, mesto postaviti. Tako sta torej Romul in Rem (l. 753. pr. Kr.) položila podlogo mestu, katero je pozneje tako zaslovelo.

(Dalje prihodnjič.)

Opis Krškega okrajnega glavarstva.

I. L.

(Dalje.)

Kostanjevica.

b) Zgodovinski del.

Starost cerkve ni prav znana. Prvemu župniku je bilo imé Peregrin. Leta 1247. je Tržarški škof Ulrih župnino podelil Tržarškemu stolnemu kapitelnu. Leta 1247. je bil

*) Slavnega konzula Kurijsa Dentata so samniški poslanci našli na lesenem stolčku pri ognjišči, ko si je ravno repo kahal.

***) Ravnali so, kakor je kazal njih pregovor: „dulce et decorum est, pro patria mori“, to je: sladko in častno je, za domovino umreti.